

19. STARPTAUTISKĀ ZINĀTNISKĀ KONFERENCE “SABIEDRĪBA UN KULTŪRA: LOKĀLAIS UN GLOBĀLAIS”

Liepājas Universitāte un Liepājas muzejs 2016. gada 19.–20. maijā jau 19. reizi organizēja starptautisku konferenci “Sabiedrība un kultūra: lokālais un globālais”. Konferenci atklāja Liepājas Universitātes organizācijas komisijas priekšsēdētājs A. Medveckis, bet uzrunas teica Liepājas Universitātes rektora vietas izpildītāja M. Zeltiņa, Liepājas domes priekšsēdētāja vietnieks V. Vitkovskis un Latvijas institūta vadītāja A. Rozenberga. Pēc tam tika nolasīti trīs plenārsēdes referāti.

Pirmā referēja Lietuvas Universitātes pārstāve S. Grigaravičūte par jautājumiem, kas saistīti ar latviešu un lietuviešu sadarbību Vladivostokā 1922. gadā. Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārstāvji L. Leikums un G. Brāzma pievērsās pētījumiem filozofijā Liepājas Universitātes zinātniskajās konferencēs. Savukārt Liepājas Universitātes pārstāve S. Veinberga stāstīja par unikālu vēsturisku mantojumu Latvijas arhīvos – rokrakstu avīzēm 17. gs. Latvijā. Referāts saistīja ar domu, ka šīs avīzes būtībā ir periodikas aizmetņi, kuru pētniecībai Latvijā pagaidām nav pievērsta lielāka uzmanība. Rokrakstā pavairotās avīzes tika veidotas un arī aktīvi izplatītas vairāku iemeslu dēļ, no kuriem šeit minēsim tikai dažus: drukātās preses neesamība Rīgā un Vidzemē, bet vēlākā laika posmā ievērojami mazākā cenzūra salīdzinājumā ar drukātām avīzēm. Rokraksta avīzes pamatā bija veltītas notikumiem Zviedrijā, lai informētu sabiedrību par galma dzīvi. Sevišķi pēdējais referāts raisīja dzīvas diskusijas plenārsēdes nobeigumā. Plenārsēdi noslēdza XVIII konferences rakstu krājuma atklāšana.

Konference bija organizēta piecās sekcijās, no kurām viena bija veltīta vēstures izpētes jautājumiem. Vēstures sekcija norisa Liepājas muzeja viesmīlīgajās telpās, un tajā bija paredzēti četrpadsmit referāti, no kuriem tika nolasīti vien deviņi.

Vēstures sekcijā pirmais uzstājās M. Zvaigzne, kurš referēja par latviešu preses materiāliem emigrācija, skatot tos kā Latvijas sovjetizācijas vēstures avotu. I. Apine aplūkoja Rīgas identitātes lomu nacionālās identitātes veidošanās procesā. Savukārt A. Medveckis stāstīja par

Liepājas Universitātes darbinieku dzīvesstāstu vākšanas un publicēšanas kritērijiem, referāta laikā klātesošajiem demonstrējot arī jau izdotās biogrāfijas.

N. Pazuhina pievērsās Latvijas krievu dzīvesstāstiem un tam, kā krievi ir redzējuši Latviju un kādā veidā Latvija kļuvusi par viņu dzīves neatņemamu sastāvdaļu, kur svarīga loma ir bijusi dažādiem kultūras dzīves faktoriem jeb markīeriem. Par savdabīgu tēmu – Papua-Jaungvinejas priekšmetiem Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumā referēja A. Puķīte un N. Ameļoškina, vairāk uzmanības veltot loku bultām un to ornamentiem un norādot, ka pētniecībā ir izveidojusies arī sadarbība ar šīs valsts institūtiem. Par noziedzību Latvijā Otrā pasaules kara laikā, vairāk pieskaroties tieši Liepājas piemēram, referēja E. Evarts. Ā. Kolosova analizēja 1991. gada bariķāžu dalībnieku – liepājnieku atmiņas, bet B. Bomanovskis no Lodzas Universitātes Polijā aplūkoja poļu kavalērijas un infantērijas sadarbību 16./17. gs., norādot, ka svarīgākais poļu-lietuviešu armijas uzvarās bija veiksmīgas sadarbības izveidošana abu armijas grupu starpā. Pēdējais uzstājās A. Kriška ar referātu par Kurzemes rietumu piekrastes nozīmi Baltijas aizsardzības kontekstā Otrā pasaules kara priekšvakarā. Viņš norādīja uz daudzajām nepilnībām padomju armijas organizācijas uzbūvē, kas noveda pie nespējas izveidot plašu un nopietnu aizsardzības sistēmu, iebūvējot nacistiskās Vācijas karaspēkam.

Jāizsaka nožēla, ka nebija ieradušies vairāki pieteikti referenti. Viņu dalība noteikti būtu bagātinājusi sekcijas darbu. Pēc referātiem raisījās dzīvas diskusijas par dažādām tēmām, aktīvi pārrunājot gan vēsturiskas problēmas, gan mūsdienu vēstures pētniecības situāciju. Novēlēsim konferences organizētājiem izturību un pacietību, rīkojot nākamgad pēc kārtas jau divdesmito konferenci!

Edvīns Evarts